

UNIUN PER SALVAR LA PUNT DA VERSELL A TAVANASA

RAPPORT ANNUAL 2015

Emprima opposiziun cunter la spazzada da la punt

Il destin da la veglia punt da Tavanasa, construida 1928 da l'enconuschent inschigner Walter Versell da Cuir, sa decida cun la planisaziun d'ina nova punt sur il Rain anteriur. Gia baud fan inschigner *Jürg Conzett* e *Ludmila Seifert*, gestiunaria da la Protecziun da la patria dal Grischun, attent da proteger la punt. A chaschun da l'exposiziun publica la primavaira 2013 pretenda la tgira da monuments dal Grischun ina expertisa per sclerir l'impurtanza da la punt ed ina gruppa d'interess da Tavanasa s'oppona encunter la spazzada. Il chantun pretenda d'avair nagina basa legala per salvar ina punt inutila per el. Tenor la Lescha davart la construcziun da vias chantunala van tals objects a las vischnancas.

La vischnanca da Breil refusa da surpigliar la punt veglia

Ma tge capita, sch'ina vischnanca refusa da surpigliar in object da valor istoric culturala per il Grischun? Per ina tala situaziun na datti nagina schliaziun auter che spazzar la punt nun ch'ina purtadra privata sorprendia ella. La Protecziun da la patria, la tgira da monuments ed ina gruppa d'acziun da Tavanasa na vegnan betg da persvader las votantas ed ils votants da Breil. En ina votaziun consultativa dals 14 da zercladur 2015 din els na al „regal“ dal chantun.

La valor istoric culturala da la punt da Versell

In cler na, malgrà ch'ina expertisa dal settember 2014, incumbensada dal la tgira da monuments chantunala ed exequida da *prof. dr. Peter Marti*, cumprova che la punt da Versell è in'ovra d'inschigneria da gronda impurtanza. Vers la stad cumpara en il Bündner Monatsblatt 2/2015 in artitgel dal renumà inschigner *Jürg Conzett* davart l'istorgia e la construcziun da la punt che punctuescha anc ina giada sia valor. Curt suenter la votaziun da Breil dat la regenza grischuna al biro d'inschigneria Conzett Bronzini Partner SA da Cuir l'incumbensa d'examinar il stadi real da la punt e calcular ils custs da sanaziun.

La fundaziun da l'uniun

La decisiun da la vischnanca da Breil alarmescha la Protecziun da la patria. *Rita Cathomas-Bearth*, anteriura presidenta da quella organisaziun ed oriunda da la Surselva, vegn dumandada da fundar e presidiar ina uniun da salvament. Sut sia egida sa radunan ils 22 da zercladur 2015 a Glion ils fundaturs: *Marlis Caduff*, *Daniel Cariget*, *Robert Kruker*, etnolog, e *Ludmila Seifert*. Ils statuts vegnan approvads, l'emprima suprastanza elegida (vesair pagina 3). Intent da l'uniun: S'engaschar per salvar la punt da Versell e far enconuschenta sia valor.

La recrutaziun da commembers

La suprastanza etablescha in comité da sustegn cun 14 personalitads enconuschentas e meritavlas per la cultura grischuna (vesair pagina 3) che punctueschan cun lur num l'impurtanza da la punt. Il logo NOSSA PUNT da *Marc Cathomen*, flyers, ina homepage, creada, tgirada e finanziada dad *Alex Liechti*, biadi da Walter Versell, ed ina conferenza da medias ils 13 d'avust 2015 fan enconuschent l'intent da l'uniun. L'eco en las medias è grond. I cumenza la propaganda per recutar commembers, fautors e donaturs: distribuziun da flyers en tut las chasadas da la vischnanca da Breil, a tut las commembras ed ils commembers da la Protecziun da la patria, ad amis, parents ed enconuschents. *Jürg Conzett* mobilisescha sco president da la Societad per l'art d'inschigneria cun success ses commembers. Fin oz dumbra nossa uniun radund 180 commembras e commembers, da quels 6 donaturas e donaturs, 10 firmas, radund 60 faaturas e fautors, blers da Danis e Tavanasa, ina fitg gronda part indigens emigrads, blers architects, inschigners e simpatisants da la Bassa. La recrutaziun d'ulteriurs commembers e fautors duai cuntinuar.

In emprim pass enavant

Ils 21 da settember 2015 ha lieu in inscunter cun il nov president communal da Breil, *Clau Schlosser*, e genau *Pius Monn*, schef dal departament da construcziun. Da nossa vart èn preschents: la presidenta, il vicepresident, *Sep Cathomas*, a.cusseglieir naziunal, e *Jürg Conzett*, omadus commembers dal comité da sustegn. La discussiun fa cler: ina nova votaziun na vegn betg en dumonda per il mument e fiss cuntraproductiva. La vischnanca è dentant pronta da far diever da la punt per peduns e velocipedists cunter indemnizaziun. Quai è l'emprim pass enavant.

L'inscunter cun il president da la regenza

Ils 3 da december 2015 s'entaupa ina delegaziun da nossa uniun cun *Martin Jäger*, president da la regenza e schef dal departament da cultura, cun *Barbara Gabrielli*, manadra da l'uffizi da cultura e *Simon Berger*, manader da la tgira da monuments. La discussiun mussa: a) il chantun na vul sut naginas circumstanzas posseder vinavant la punt; b) per salvar ella dovri ina purtadra privata, l'uniun u ina fundaziun; c) quella sto sa constituir avant che la vischnanca da Breil cumenza cun la construcziun d'in nov trottuar vers la nova punt, planisà per la primavaira 2016; d) cun la contribuziun finanziaria da l'uffizi da construcziun bassa (import per dismetter la punt) e las contribuziuns da la tgira da monuments chantunala e federala pudess la punt vegnir sanada. Sche la punt duai daventar ina punt da peduns e velocipedists sto la vischnanca far diever da quella e quai fa ella mo sch'ella n'ha nagins custs per novs trottuars. Ussa cumenza il squitsch da temp.

Ina fundaziun sco schliaziun

Ils 12 da december 2015 s'entaupa la suprastanza cun *Ludmila Seifert*, *Jürg Conzett* e *Sep Cathomas* per discutir l'erecziun d'ina fundaziun e tut las dumondas che quella implitgescha. La suprastanza approvescha l'emprim sboz dal document da fundaziun, elavurà da *dr. Giusep Nay*, a. president dal tribunal federal e commember dal comité da sustegn, e decida la constituziun d'ina tala per mauns da la radunanza generala. *Sep Cathomas*, anteriur president communal da Breil, è pront da discutir cun la vischnanca davart il diever da la punt.

Sboz per in contract da diever cun la vischnanca da Breil

Il sboz per in contract da diever cun la vischnanca da Breil preparan *Sep Cathomas* e *Giusep Nay*. Tenor quel è la vischnanca pronta da far diever da la punt sco punt per peduns e velocipedists e procurar per il mantegniment tenor quai che vala per las autras vias da comunicaziun communalas. Il schaner 2016 vul la suprastanza communal da Breil tractar la proposta.

L'inscunter cun represchentants da l'uffizi da construcziun bassa dal Grischun

Cun ils represchentants da l'uffizi da construcziun bassa, *Reto Knuchel*, inschigner chantunal, e *Patrick Schaniel*, manader acquist da terren, s'entaupan ils 21 da december 2015 *Sep Cathomas*, *Giusep Nay* e la presidenta. Il chantun sa declera pront da metter a disposiziun a la fundaziun (che duai vegnir fundada) per renovar la punt la summa ch'el impundess per dismetter ella. L'uffizi procura per tuttas formalitads cun il cudesch funsil e prepara il contract da surdada.

La finamira principala è sin buna via da vegnir cuntanschida

Uschia ha l'Uniun per salvar la punt da Versell a Tavanasa in mez onn suenter sia fundaziun quasi cuntanschì sia finamira principala: numnadain da salvar la punt. Davart la constituziun d'ina fundaziun ch'adoptescha la punt vegn la radunanza generala a decider proximamain, cur che tut ils sbozs da contracts cun vischnanca e chantun èn avant maun. Dentant duai l'uniun anc restar per far enconuschent la valur istoric culturala e turistica da la punt. Ed a la fin vulain nus er anc festivar sia renovaziun e surdada al traffic plaun.

Engraziament

Grond engraziament a las commembras e commembers dal comité da sustegn, a nossas donaturas e donaturs, firmas, fauturas e fauteurs, commembras e commembers per lur sustegn moral e finanziel. In spezial grazia fitg surtut a las persunas numnadas en quest rapport che han collavurà cun blier entusiassem ed engaschament per cuntanscher la finamira ch'è sin via da prest vegnir cuntanschida.

Cuira, favrer 2016

Rita Cathomas-Bearth, presidenta

Comité da sustegn – *Unterstützungsbeirat:*

- Annamaria Albrecht, cronista, Danis
- Rino Caduff, a. manader Repower Svizra, Glion
- Arno Camenisch, scriptur, Biel/Tavanasa
- Gion A. Caminada, architect, Vrin
- Sep Cathomas, a. cusseglier naziunal, Breil
- Jürg Konzett, Bauingenieur, Chur
- Peter Egloff, etnolog, Turitg/Sumvitg
- Marianne Fischbacher, conservatura Museum Regiunal Surselva, Glion
- Georg Jäger, Historiker, Chur
- Robert Kruker, etnolog, Dardin
- Giusep Nay, a. president dal tribunal federal, Trun/Valbella
- Ludmila Seifert, Geschäftsführerin Bündner Heimatschutz, Chur
- Gabriela Tomaschett-Berther, deputada, Trun
- Peter Zumthor, Architekt, Haldenstein

Suprastanza – *Vorstand:*

- Rita Cathomas-Bearth, Cuir, presidenta
- Daniel Carigiet, Tavanasa, vicepresidente e cassier
- Marlis Caduff, Tavanasa, actura
- Marc Cathomen, Danis, social media
- Alex Liechti, Effretikon, website (*biadi da l'inschigner Versell*)

Donaturas e donaturs

- Bündner Heimatschutz
- Fachverein für die Erhaltung von Bauwerken, SIA, Zürich
- Ritter Schumacher AG, Architekten, Chur
- Elisabeth Versell, Chur
- WaltGalmarini AG, Bauingenieure, Zürich

La glista da las faaturas, fauteurs, commembras e commembers: www.nossa-punt.ch

Die Liste der Gönnerinnen, Gönner und Mitglieder finden sich auf www.nossa-punt.ch